

Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych
Składanie zawiadomienia o naruszeniu Wytycznych OECD
– najczęściej zadawane pytania –

1. Kto może złożyć zawiadomienie o naruszeniu Wytycznych OECD?

Zawiadomienie o naruszeniu Wytycznych OECD, zgodnie z ich treścią, może złożyć każda „zainteresowana strona”. „Zainteresowaną stroną” może być społeczność lub jej członek, grupa pracowników lub osoby indywidualne poszkodowane przez działania przedsiębiorstwa, związki zawodowe, organizacje pozarządowe itp. Składający zawiadomienie nie musi być jednocześnie poszkodowanym, musi natomiast wykazać swój związek ze sprawą np. posiadanie w misji lub celach organizacji wspierania spraw danego typu. Składający zawiadomienie musi ponadto pozostawać w na tyle bliskim kontakcie z poszkodowanymi, by być w stanie zapewnić Krajowemu Punktowi Kontaktowemu OECD (KPK) szczegółowe informacje nt. zaistniałej sytuacji.

2. Przeciwko komu można wnieść zawiadomienie o naruszeniu Wytycznych OECD?

Zawiadomienie o naruszeniu Wytycznych OECD można wnieść w odniesieniu do przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstw z jednego z państw przestrzegających Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, działającego w którymś z tych państw.

Dotyczy to wszystkich 35 państw członkowskich OECD oraz Argentyny, Brazylii, Kolumbii, Kostaryki, Egiptu, Litwy, Maroka, Peru, Rumunii, Tunezji. Zawiadomienie musi się odnosić do firmy wielonarodowej lub powiązanego z nią – jego oddziału, dostawcy, podwykonawcy, licencjobiorcy, franczyzobiorcy, partnera handlowego. Przestrzeganie Wytycznych OECD jest zalecane przedsiębiorstwom, które mają swoją siedzibę na terenie jednego z państw wdrażających Wytyczne OECD oraz wszędzie tam, gdzie prowadzą one swoją działalność.

3. Czego może dotyczyć zawiadomienie?

Zawiadomienie można wnieść w przypadku nieprzestrzegania przez przedsiębiorstwo wielonarodowe jednej lub kilku zasad opisanych w Wytycznych OECD. Składający zawiadomienie powinien dokładnie określić, które zasady określone w Wytycznych OECD zostały w jego ocenie naruszone oraz opisać i udokumentować zaistniałą sytuację. Decyzja KPK w danej sprawie będzie bazować na przedstawionych informacjach i dowodach. KPK może również odrzucić sprawę mające charakter błahy lub wymierzone przeciwko firmie, a nie nakierowane na rozwiązanie kwestii spornej.

Przedsiębiorstwo, którego dotyczy zawiadomienie, powinno co do zasady mieć siedzibę w jednym z państw, które zobowiązały się do przestrzegania Wytycznych OECD. W przeciwnym razie, KPK może podjąć próbę dialogu, ale prowadzenie rozmów i powodzenie postępowania będą zależać wyłącznie od dobrej woli przedsiębiorstwa, w odniesieniu do którego powiadomiono o złamaniu Wytycznych OECD. W sytuacji braku woli współpracy ze strony takiej firmy KPK może jedynie kierować do niej swoje rekomendacje.

4. Gdzie należy złożyć zawiadomienie?

Co do zasady zawiadomienia należy składać w Krajowym Punkcie Kontaktowym OECD (KPK) w kraju, na terenie którego nastąpiło naruszenie Wytycznych OECD. Jeśli kraj, gdzie to nastąpiło nie przestrzega Wytycznych OECD i nie prowadzi KPK, zawiadomienie należy złożyć w kraju, w którym znajduje się siedziba przedsiębiorstwa wielonarodowego. Jeśli siedziba firmy nie leży na terenie żadnego z państw deklarujących przestrzeganie Wytycznych OECD sprawa nie kwalifikuje się do rozpatrywania przez KPK. Jeśli sprawa dotyczy kilku przedsiębiorstw lub kilku państw – najlepiej podzielić ją i złożyć każdą część odpowiednio we właściwym KPK.

5. Jak można złożyć zawiadomienie?

Składając zawiadomienie należy dokładnie opisać, co stanowi przedmiot zawiadomienia, jakie działania zostały już podjęte w sprawie, kto był poszkodowanym oraz jaki jest związek zawiadamiającego ze sprawą.

Zanim złoży się zawiadomienie warto sprawdzić, które KPK jest właściwe dla sprawy. Dobrze też jest odwiedzić stronę internetową tego KPK. Niektóre z KPK posiadają formularze zawiadomienia, które porządkują i ułatwiają przygotowanie zawiadomienia. Należy też pamiętać, że im staranniej będzie przygotowane zawiadomienie, tym krócej trwa jego analiza w KPK.

6. Dlaczego warto złożyć zawiadomienie?

Postępowanie oparte o Wytyczne OECD pozwala stronom wspólnie, również przy wsparciu profesjonalnego mediatora, poszukiwać polubownego rozwiązania kwestii spornej. Procedura taka w wielu przypadkach jest szybsza i tańsza od postępowania sądowego, ale go nie wyklucza, jeśli strony podejmą taką decyzję.

7. Co z zawiadomieniem robi KPK?

KPK dokonuje wstępnej oceny zawiadomienia pod kątem jego zgodności z zakresem przedmiotowym Wytycznych OECD. Jeśli KPK uzna, że ma podstawy do przyjęcia zgłoszenia (jest właściwe do rozpatrywania sprawy, posiada wszystkie niezbędne informacje na jej temat) przygotowuje ocenę wstępną. Zawiera ona podstawowe informacje o kwestii spornej. W ocenie wstępnej KPK zawiera decyzje o przyjęciu lub odrzuceniu sprawy wraz z uzasadnieniem. Po przyjęciu sprawy KPK zobowiązuje się do jej zbadania, może też i zaproponować stronom udział w mediacjach.

8. Jak KPK rozstrzyga sprawę?

KPK nie rozstrzyga spraw w takim sensie, jak robią to sądy. Podstawowym zadaniem KPK jest rozpowszechnianie zasad zawartych w Wytycznych OECD. KPK dążą więc do tego, by przedsiębiorstwa, w których zdarzą się naruszenia Wytycznych OECD porozumiały się z poszkodowanymi i wspólnie z nimi wypracowały rozwiązania.

Sieć KPK została stworzona po to, by tego typu porozumienia przyczyniały się do bardziej odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej. KPK podejmuje się głębszego zbadania i oceny sprawy tylko w sytuacji, gdy sprawa została przez KPK przyjęta, ale nie ma możliwości doprowadzenia do jej polubownego rozwiązania, gdy jedna ze stron nie zgodziła się na mediacje lub mediacje nie powiodły się.

9. Czy zgłoszenie zawiadomienia jest poufne?

Podstawowymi zasadami, z których KPK korzysta w swojej pracy:

- ochrona poufności informacji biznesowych i innych danych, oraz interesów stron, których dotyczy sytuacja;
- zachowanie pełnej poufności rozmów stron i ze stronami w ich trakcie, a zwłaszcza podczas mediacji.

Istnieje możliwość zachowania poufności części danych, np. danych osobowych osób, które zostały poszkodowane wskutek działania przedsiębiorstwa. Nie jest jednak możliwe, aby poufna pozostała całość zawiadomienia, w tym dane podmiotu/organizacji, który je składa. KPK nie przyjmują zawiadomień anonimowych.

Jednocześnie KPK ma obowiązek informować o fakcie złożenia zawiadomienia oraz o wyniku końcowym. Oznacza to opublikowanie przez KPK oceny wstępnej i oświadczenia końcowego na stronie internetowej. Dane stron w ocenie wstępnej podawane są tylko, gdy sprawa została przyjęta przez KPK.

10. Czy wszystkie KPK przestrzegają tych samych zasad?

Wszystkie KPK działają w sposób jasny, dostępny, transparentny i kompetentny, a kierowane do nich zawiadomienia oceniają bezstronnie, przewidywalnie i sprawiedliwie. Niemniej w praktyce KPK nieco różnią się sposobem funkcjonowania i każdorazowo same określają zasady. Stąd współpracę z danym KPK dobrze rozpocząć od zapoznania się z jego stroną internetową.

Link do strony OECD zawierającej dane wszystkich KPK:

<http://mneguidelines.oecd.org/ncps>